

Motion till riksdagen

1988/89:Ju27

av Inger Schörling m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1988/89:95 om ändringar i rättegångsbalken m.m.

I det föreliggande regeringsförslaget föreskrives — som vanligt — en omstrukturering och rationalisering av den offentliga sektorn och dess resurser.

Att vara effektiv i användandet av skattemedel är en bra målsättning, som regeringspartiet har all heder av och som bör glädja de flesta svenska medborgare. Det finns ju betydligt bättre sätt att använda pengar på än till ineffektiv och helt onödig administration, med tanke på hur många eftersatta områden som fortfarande finns i Sverige och som regeringen idag inte anser sig ha råd att åtgärda — t.ex. de handikappades villkor, miljön, sjukvården, utbildningen, osv.

Vad man dock tvingas konstatera — främst inom brottsbekämpning samt rätts- och kriminalvårdsapparaten — är att det gång på gång visas upp en brist på känsla för var de demokratiska och rättssäkerhetsmässiga gränserna skall sättas i vårt samhälle.

Inom rätts säkerhetsfältet har det skett åtskilliga gränsändringar de senaste tio åren — inte minst i tillämpningarna av gällande lagar — och detta har successivt skapat en urholkning av tilltron till politiker, myndigheter och rättvisan i vårt svenska samhälle.

Det är därför synnerligen allvarligt, när det beredande lagstiftningsinstitutet lägger fram lagförslag till den beslutande församlingen, som:

- gör myndighetsmissbruk till lag, för att slippa en verklighet som skapar rättshaverister och Europadomstolsfall,
- "förenklar" rättssystemet för att minska köerna i domstolarna, men detta blir då på rättskvalitetens bekostnad,
- minskar antalet jurister och/eller lekmän för att få en billigare rättsprocess, men detta blir då på bekostnad av jurist- respektive lekmanakompetensen — fem nämndemän skapar en bredare bas och ger allsidigare bedömning, än vad tre gör.

Det är den sistnämnda punkten som är aktuell i de föreliggande lagförslagen. Miljöpartiet de gröna vill inte att samma sak sker inom rättssektorn som landstingen redan låtit ske inom sjukvården, dvs att man rationaliserar bort folk inom sektorn "direkt-mot-medmänniskan-arbetande-personal", i stället för att investera i hjälpmedel och effektivare verktyg inom den administrativa delen av verksamheten.

Miljöpartiet vill således inte gå med på någon som helst minskning av

vare sig domare eller nämndemän i någon instans, eller i någon typ av rättsfall.

Mot.1988/89
Ju27

Vi välkomnar däremot förslaget när det gäller möjligheten att utöka med en domare vid komplicerade brottmål — vid långdragna brottmål finns ju redan möjligheten — men vi vill dessutom ha en generell utökning till fem nämndemän.

Rekryteringsproblemen på domarsidan är svåra f.n., men dessa får lösas på andra sätt, t.ex. genom villkorsförbättringar för domarkåren.

Lekmannainflytandet behöver förstärkas, för undvikande av en alltför utpräglad samhällsstyrning.

Hemställan

Med åberopande av ovanstående argument hemställs

1. att riksdagen beslutar att rättegångsbalkens föreskrifter om antal lagfarna domare bibehålls,
2. att riksdagen beslutar att antalet nämndemän i tingsrättens huvudförhandlingar generellt ändras till fem.

Stockholm den 5 april 1989

Inger Schörling (mp)

Kent Lundgren (mp)

Elisabet Franzén (mp)

Hans Leghammar (mp)